

A makrogazdasági és költségvetési mutatók aktuális alakulása

2016. augusztus

© Századvég Gazdaságkutató Zrt.

A tanulmány az Országgyűlés Hivatala Költségvetési Tanács szervezete megbízásából, kizárólag a Költségvetési Tanács és a Költségvetési Bizottság részére és felhasználására készült.

Főbb megállapítások

A II. negyedév gazdasági növekedése a várakozásoknál némileg nagyobb, 2,6 százalékos volt. Júliusban az ipar teljesítménye 0,3 százalékkal csökkent, míg az építőiparé a korábbinál kisebb mértékben, 16,2 százalékkal esett vissza. Jelentősen, 5,7 százalékkal emelkedett a kiskereskedelmi forgalom volumene a növekvő bérszínvonalnak köszönhetően. A foglalkoztatás tovább bővült, a munkanélküliségi ráta már csak 5,2 százalékos. Eközben májusban a bruttó bérek 6, a nettó bérek 7,6 százalékkal haladták meg az előző év azonos időszakában mértet. Az államháztartás hiánya továbbra is alacsony. A fogyasztói árak az év hetedik hónapjában ismét csökkentek az előző év azonos időszakához képest: a defláció nagysága 0,3 százalék volt.

Reálgazdaság

A KSH előzetes becslése szerint az éves **GDP-növekedés** üteme az II. negyedévben 2,6 százalékot tett ki, amely kedvező fordulatot jelent az előző negyedévhez képest. Az első félévben összességében 1,7 százalékkal bővült a gazdaság. A naptárhatás kiszűrésével szintén jelentős, 2,2 százalékos a bővülés a megelőző év azonos időszakához képest. A növekedés forrásait az előzetes becslés nem ismerteti, így alapvetően egyéb információkból lehet sejteni a háttérét. Az építőipari kibocsátás továbbra is jelentős mértékben esett, amely mögött elsősorban a nem épületekre irányuló, tavaly csúcsra járatott EU-s pénzforrások átmeneti kiszáradása állhat. A szolgáltatások bővülése és az ipar hazai piacra történő növekvő termelése, valamint az alacsony tavalyi bázisról kedvezően emelkedő mezőgazdasági termelés viszont ellentételezte a fenti folyamatokat. Felhasználási oldalon elsősorban a belföldi fogyasztás emelkedése és az exporttöbblet növekedése magyarázhatja a gyorsulást.

Az **ipar** termelése júniusban a kiigazítatlan és a munkanaphatástól megtisztított adatok szerint is kis mértékben, 0,3 százalékkal elmaradt az egy évvel korábitól, tehát az előző két hónap lendülete megtört. Az értékesítések volumene mind belföldre (4,1 százalék), mind külföldre (0,9 százalék) elmarad az egy évvel korábitól. A legjelentősebb súlyú ágazat, a feldolgozóipar kibocsátása 0,2 százalékkal növekedett, amelyen belül a járműgyártás bővülése 3,2 százalékot tett ki, míg az ennél kisebb súlyú gépek, gépi berendezések gyártása alágazat teljesítménye majdnem 30 százalékot csökkent. A KSH által megfigyelt ágazatok új szerződésállománya júniusban 2,6 százalékkal marad el az egy évvel korábitól, ám az összes szerződésállomány 5 százalékkal haladja meg azt.

Az **építőipar** teljesítménye továbbra is elmarad a tavalyitól: a csökkenés mértéke júniusban 16,2 százalékos volt, a visszaesés tehát már sokkal kisebb, mint a korábbi hónapokban tapasztalt. A szezonálisan kiigazított adatok alapján az előző hónapoz képest 7,5 százalékos bővülés történt. Az építőiparon belül megfigyelt két főcsoport termelésének volumene eltérő irányban változott: míg az épületeknél 7,4 százalékos növekedés figyelhető meg, addig az egyéb építményeknél 36,8 százalékos visszaesés. Ezt az indokolja, hogy míg a Családi Otthonteremtési Kedvezmény bevezetése nyomán az új lakások iránti kereslet nő, addig az uniós támogatású projektek az új költségvetési ciklushoz kapcsolódóan csak fokozatosan indulnak be. Az új szerződések állománya 13,3 százalékkal magasabb, mint egy évvel korábban, míg a tárgyhoz végi szerződésállomány 15 százalékkal nőtt, így a második félévben az építőipar esésének megállítására számítunk.

A **kiskereskedelem** májusban a nyers adatok szerint 6,8 százalékkal (naptárhatástól megtisztítva 5,7 százalékkal) növekedett az előző időszakhoz képest, vagyis tovább folytatódott a növekvő trend.

Júniusban a KSH első becslése szerint a kiskereskedelmi forgalom volumene a nyers és a naptárhatástól megtisztított adatok szerint egyaránt 5,7 százalékkal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Jelentős, 9,7 százalékos bővülés volt megfigyelhető a nem élelmiszer-kiskereskedelmi üzletekben. Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmi üzletekben 3,4, az üzemanyag-kiskereskedelemben 3,6 százalékos emelkedés mutatkozott a tavalyi azonos időszakhoz képest.

A **munkaerőpiac** helyzete 2016 júniusában tovább javult. A foglalkoztatottak szezonálisan kiigazított száma 12 ezer fővel emelkedett az előző hónaphoz képest. Az aktívak szezonálisan kiigazított száma júniusban kis mértékben, ezer fővel bővült. Mindezek eredményeként a munkanélküliség szezonálisan kiigazított rátája 5,2 százalékra csökkent, amely 237 ezer munkanélkülit jelent. A májusi intézményi statisztikák alapján az alkalmazottak szezonálisan kiigazított száma 8 ezer fővel emelkedett, a növekedés háromnegyedét a versenyszektor foglalkoztatásának bővülése adta. A bruttó bérek májusban 6, míg a nettó bérek 7,6 százalékkal nőttek éves szinten, részben a közszféra bérrendezéseinek és a személyi jövedelemadó csökkentésének köszönhetően. A nettó reálbérek 7,8 százalékkal emelkedtek májusban.

Költségvetési helyzet

Az **államháztartás** központi alrendszerének július végi halmozott hiánya 464,8 milliárd forint volt, ami az elmúlt öt év legkedvezőbb hetedik havi adata. Júliusban a központi költségvetés 585,8 milliárd forintos deficittel, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 52,5, az elkülönített állami pénzalapok pedig 68,5 milliárd forintos többlettel zártak. A halmozott hiányhoz a hetedik hónap 62,7 milliárd forintos deficittel járult hozzá, szemben a tavalyi 70,8 milliárd forintos hiánnyal. Az első hét hónap – tavalyi évhez viszonyított – kedvezőbb teljesülése mögött a kedvező gazdasági folyamatok adóbevétel generáló hatása és kiadási oldal eltérő szerkezete áll.

A bevételi oldalon a legfőbb adónemek esetében (szja, áfa, jövedéki adó) a tavalyi év azonos időszakához képest növekedtek a bevételek. Mindez a gazdasági növekedés stabilitását igazolja, hiszen az év elején több termék esetében is áfa-csökkenést hajtott végre a kormányzat, továbbá a személyi jövedelemadó kulcsa 16-ról 15 százalékra mérséklődött. A kiadási oldalon főképp a 2014-2020-as, új európai uniós költségvetési ciklus forrásainak lehívási dinamikája mutatkozik meg. Az új ciklushoz tartozó forráskiutalások még elmaradnak a tavalyitól.

Monetáris folyamatok

Júliusban a **fogyasztói árak** átlagos szintje ismét elmaradt az egy évvel korábbtól: a defláció mértéke 0,3 százalék volt. Az árszínvonal csökkenésének legfontosabb oka továbbra is az olajárak alacsony szintje, amelynek eredményeként az üzemanyagok ára 13 százalékkal marad el az egy évvel korábbtól, amely önmagában több mint 1 százalékkal mérsékli az inflációt. Az élelmiszerek ára alig, 0,2 százalékkal növekedett. Ezen belül egyaránt találhatóak olyan termékek, amelyeknél érdemi árcsökkenés (sertéshús, tej, sajt), és olyanok, amelyeknél jelentősebb (burgonya, cukor) árnövekedés tapasztalható. A háztartási energia valamint a tartós fogyasztási cikkek ára alig változott, míg a szolgáltatások ára 1,3, a szeszes italoké és dohányárúké 1,8 százalékkal növekedett. Az infláció tehát jelentősen elmarad a jegybank inflációs céljától, ám a jegybanki kommunikáció szerint a történelmileg is alacsony inflációs szintről további csökkentés egyelőre nem várható. Erre azért sem számíthatunk, mert a maginfláció, amelyet a jegybank leginkább képes befolyásolni, 1,3 százalék volt.